

Op je rug naar het theater in de wolken kijken

Els Van Steenberghe - De Morgen - 11 maart 2004

Peter De Graef is in drukke jeugdtheaterdoen. Als jonge acteur verdiende hij zijn sporen bij Eva Bals Speeltheater. In 2001 regisseerde hij in HETPALEIS De winter onder tafel. Dit seizoen liep hij als Bals librettist mee met Wilde dingen. En met Da'iss...! creëerde hij ondertussen zijn volgende stuk als gekoesterde PALEIS-logé. De Graefs nieuwste beleef je zoals je op je rug in het gras naar voorbijtrekkende wolken staart.

De voorstelling begint hemels. Van langs het publiek worden gigantische rookpluimen over de scène gejaagd. Op de zoete, weidse tonen van het adagietto uit Mahlers vijfde symfonie word je boven de wolken gevoerd. Dat beeld is de sleutel tot de voorstelling. Da'iss...! bundelt een prachtliert woorden, beelden en gedachten die je uiteindelijk naar adem doen happen. Is de geïnspireerde veelheid dan te veel? Neen. Veelheid vraagt wel een stevige vorm, in tekst, decor en spel. Dat laatste is nog niet volrijp.

Met niet veel meer dan een minutieus belicht wit achterdoek, een uitklapbaar houten kastje met witmarmeren blad, een vrijstaande witte deur en een wandelende kamerplant-op-een-tafeltje levert scenograaf Arne Lievens een haast perfecte - de videobeelden vallen spijtig uit de toon - ruimte af. Maar de drie acteurs bereiken daarin niet volledig het mysterie, het bevreemdende dat De Graefs figuren tot rijke types maakt. Nog niet. Ze beperken hun spel wat te veel tot een onderstrepen van hun kostuum. Het stopt nu iets te vaak bij het type. De Graefs meesterschap ligt net in het schetsen van personages die vertrekkend vanuit zo'n type en niet ín een typering het verwarrende menszijn verbeelden. Je haat uit liefde. Je liegt uit verlangen. Je kwetst omdat je mist. Je wordt kwaad uit angst. Je fantaseert om pijn te ontvluchten. Waarheid blijkt nooit waar te zijn, dat is de kern van deze creatie. Da...iss! lijkt De Graefs ultieme boodschap aan (jeugd)theaterland, aan (jonge) mensen. Hij vertrekt vanuit de mistroostige Francis, die na 41.409 stappen eindelijk aankomt waar hij wilde: boven de wolken, in zichzelf, in gesprek met zijn beschermengel en met het meisje van zijn verdrongen gevoelens. Van daaruit wordt het eeuwige hunkeren naar een verloren moeder verbeeld, vandaaruit verwoordt hij ieders nood aan een verhaal om je aan vast te klampen, aan durf om je verdriet achter je te laten of om gevoelig te zijn. Eerst scheldt een wanhopig opgefokte Francis het publiek nog voor kinderachtig en onwetend uit. Langzaam kantelt de voorstelling naar een verheerlijken van het kind in elke mens, de kracht van verbeelding, de sterkte van theater, van verhalen vertellen.

Uiteindelijk wordt die kracht evengoed ontkracht. Als theater, als fictieve hoop in een wanhopige werkelijkheid. Dit is een brok toneelweelde die alleen maar groter zal worden door subtieler spel. De acteurs zullen nu groeien in het steviger installeren van mysterieuze rijkdom, door zich rustig op De Graefs taal en beelden te laten drijven. Iedereen heeft behoefte aan verhalen. Ook aan dit verhaal. Da' is!